

Naturvernforbundet i Innlandet
innlandet@naturvernforbundet.no

PEFC Norge
mail@pefc.no

Hamar, 9. juni 2022

Revisjon av Norsk PEFC Skogstandard: Høringssvar fra Naturvernforbundet i Innlandet

Under følger kommentarer fra Naturvernforbundet i Innlandet til utkast til ny standard. Vi omtaler ikke alle kravpunkt, men har konsertert oss om de som har størst relevans i vår region. Det betyr ikke at vi anser de øvrige kravpunktene som lite viktige, men vi har vært nødt til å prioritere av kapasitetsgrunner.

Generelt om etterlevelse, kontroll og transparens

Det er et alvorlig problem at etterlevelse, kontroll, avvik og sanksjoner ikke er tema for høringen. Denne helt sentrale delen av sertifiseringssystemet framstår som en «black box», utilgjengelig for allmenheten. At dette er overlatt til private, forretningsmessige avtaler, uten tilgang for myndigheter og organisasjoner, svekker i høy grad sertifiseringssystemets nytteverdi som instrument for å nå miljømål i skog, og det er ødeleggende for systemets legitimitet. Det er mulig at miljøinformasjonsloven åpner for å kreve innsyn, men dette er i beste fall tid- og ressurskrevende, og vil ikke gjøre det mulig å komme i inngrep med de mange brudd på standarden som daglig observeres rundt omkring i landet. Ikke bare er systemet lukket og lite transparent; det er også komplisert og vanskelig å forstå. Dette gjør det ytterligere utilnærmelig for alle som står utenfor skogbrukets organisasjoner.

Selv om vi ser at den nye versjonen inneholder forbedringer, er dette av liten verdi hvis ikke både kontrollmekanismer, sanksjoner og ikke minst åpenhet er på plass. Om dagens standard hadde blitt fulgt konsekvent, som en følge av god kontroll og åpenhet mot omverden, hadde situasjonen i skogen allerede vært bedre enn den faktisk er.

Kravpunkt 5. Skogsveger

Dette er et viktig punkt med tydeligere presisering om at hensynet til biologisk mangfold og friluftsliv skal tillegges stor vekt.

Det bør settes krav om at nye skogsbilveger ikke skal bygges inn i INON-områder med mer enn 3 km til tekniske inngrep.

Kravpunkt 11. Hogst

Punktet innehar intensjoner om bruk av lukkede hogstformer på ulike skogtyper. Denne intensjonen har vært i skogbruket siden 1980-tallet, men har dessverre svært sjeldent blitt anvendt i praksis. Skal kravpunktet ha noe for seg, må det settes mer konkrete krav.

En gulrot i skogsektoren bør være at mer saktevoksende virkesproduksjon vil gi skurtømmer/trelast med høyere kvalitet. Mye av trelasten som selges i dag hos norske forhandlere, er av urovekkende lav kvalitet, med store årringer og lav tretetthet. Dette gjelder blant annet konstruksjonsvirke og kledning, som i større

grad bør produseres av mer saktevoksende gran/furu for høyere kvalitet og lengre holdbarhet. Dette kan oppnås ved bruk av flersjiktet skog og lukkede hogstformer, noe som også vil være svært positivt for biologisk mangfold og friluftsliv.

- Det må innarbeides mer konkrete krav overfor skogeier/sertifikatholder om bruk av lukkede hogstformer.
- Ivaretagelse av lauvtrær, både unge og i sammenbrudd, må tydeliggjøres. Særlig ROS-arter må ivretas av vilthensyn.
- All planlagt hogst i naturskog SKAL avvirkes ved bruk av lukkede hogstformer, uansett hvilket treslag som er dominerende.
- Konkrete krav om ivaretagelse og etterstrebelse av å oppnå en økologisk funksjonell, flersjiktet skog som gir skjul og variert næringstilgang for viltet.
- Ivaretagelse av nøkkelarten blåbærlyng i feltsjiktet må tydeliggjøres. Regionale krav om dekning av blåbærlyng på ulike skogtyper må på plass. Arten trives godt i naturskog og ved bruk av lukkede hogstformer.
- Noen momenter fra kravpunkt 15 (om Langsiktig virkesproduksjon), som vi foreslår fjernet i sin helhet, foreslås lagt til her, slik som:

Det skal ikke felles skog over/i bekker, stier, veger, kulturminner og ut på jordbruksareal. Videre skal det ikke ryddes i kantsoner, med mindre inngrepet på sikt sikrer stabil, vekstkraftig og flersjiktet vegetasjonsbelte, jf. kravpunkt 27.

Kommentar: Naturskog har en god robusthet overfor stormfelling, tørkeskader o.l. ift. bestandsskog. Lukkede hogstformer må som et minimum prioriteres her.

Utover dette vil vi understreke at flere av avsnittene under punktet om hogst har fått innarbeidet en del viktige forbedringer ift. nåværende PEF- standard, som ikke må endres nevneverdig, men tydeliggjøres med krav på skogeier- eller sertifikatholdernivå.

Kravpunkt 13. Livsløpstrær og døde trær

Kravpunktet skal sikre levesteder for arter knyttet til gamle grove trær og døde trær.

Kravpunktet må forenkles og tydeliggjøres ift. intensjonen. Slik punktet fremstår i høringsforslaget er det ikke mulig for en entreprenør å forholde seg til innholdet på en praktisk måte. All uthuling av begrepet evighetstrær må fjernes, og innholdet bør tydeliggjøres i tabells form (se nedenfor). Vi vil understreke at punktet er særdeles viktig, da døde trær er viktige levesteder for en rekke truede arter i skog. At i snitt 1 tre skal settes igjen per dekar, er svært lite biologisk sett, ikke minst da vi vet at flere av disse evighetstrærne vil miste mye av sine biologiske kvaliteter grunnet uttørring/ending av mikroklima etter avvirkning.

Det er bra og særdeles viktig at det foreslås en tydeliggjøring om at all liggende og stående død ved som har vært døde i mer enn et år skal spares. At gran skal unntas fra dette kravet, og settes til 5 år, blir svært vanskelig å vurdere/overholde. En død gran på 1–5 år er av liten økonomisk betydning, og hvis argumentet er at skogbruket er engstelig for barkebilleangrep, bør det prioriteres mer lukkede hogstformer i Norge fremfor flatehogst. Utfordringer med bestandsskogbruk og tørkekanter som øker sjansen for barkebilleangrep var bakgrunnen for at også EU foreslo å forby flatehogst.

Forslag ny ordlyd til kravpunkt 13:

Stående, døde trær og høgstubber, samt liggende død ved skal spares ved hogst. Unntaket er ved calamiteter som stormfelling og tørkeskader hvor det tillates at skogeier kan ta ut døde trær på under ett

år. Velger man å fjerne døde trær man mener er yngre enn ett år, skal dette dokumenteres skriftlig med bilder og en beskrivelse.

Gjensetting av livsløpstrær

(Som foreslått:) Ved hogst skal det i gjennomsnitt settes igjen minst 10 livsløpstrær per hektar avvirket areal. Livsløpstrær settes igjen enkeltvis eller i grupper i driftsområdet på en måte som bidrar til stabilitet. Kravet til antall livsløpstrær gjelder som gjennomsnitt for det avvirkede området, og kan omfatte flere skogbestand.

Livsløpstrærne velges blant de eldste trærne med høyest verdi for naturmangfoldet. Både dominerende treslag og eventuelt sjeldne/uvanlige treslag skal være representert, dog ikke utenlandske treslag.

Der gran er det eneste treslaget i bestandet, skal de eldste trærne i bestandet også her spares, men da gjerne i grupper. Gruppene må gjerne legges inn mot fuktige drag som myrer, eller mot nabobestand (hkl 3 og eldre).

Trær som inngår i kantsoner til bekker og vassdrag teller ikke med som livsløpstrær (jf. kravpunkt 27).

I tillegg til livsløpstrær skal det minimum stå igjen 10 høgstubber per hektar som kikk- og lytteposter for rovfugler og ugler. Disse kan utgjøres av mindre økonomiske, levende trær som kappes til høgstubber i ulike høyder, samt av naturlige høgstubber som uansett skal spares.

Reirtrær for rovfugler og ugler forekommer svært sjeldent i skoglandskapet, og skal alltid settes igjen i tillegg til livsløpstrær (jf. relevant kravpunkt med endring).

I brannpåvirket skog hvor de eldste trærne i bestandet gjensatt som evighetstrær ikke er brannpåvirket, skal minimum 5 av de groveste, brannpåvirkete trær per hektar settes igjen som et tillegg.

Kommentar: Skog med døde kelo-elementer og brannstubber skal uansett ivaretas iht. første avsnitt, så dette er kanskje unødvendig å nevne? Eventuelt spesifiser i revidert standard. Videre har de eldste trærne i et furubestand sannsynligvis også vært gjennom en skogbrann, slik at slike brannpåvirkete trær også ofte blir ivaretatt ved å velge ut de eldste, levende trær i bestandet som livsløpstrær.

Tabell som foreslås inn i kravpunkt 13:

Biologisk element	Antall trær	Beskrivelse	Dokumentasjon
Døde trær (liggende og stående)	Spares ¹⁾	Søke å unngå skader under hogst og utkjøring	
Eldste trær i bestandet	Minst 10 trær per hektar ²⁾	Evighetstrær som aldri kan fjernes fra skogen	Kartfestes
Høgstubber	Minst 10 høgstubber per hektar	Ulike høyder tilpasset både rovfugler og ugler	
Reirtrær	Spares hvis forekomst	Se eget kravpunkt	Kartfestes
Grove/gamle trær med eldre kulturspor	Spares	Tillegg hvis disse ikke er blant de eldste trær i bestandet	Kartfestes

Biologisk element	Antall trær	Beskrivelse	Dokumentasjon
Rødlista treslag av ask, alm, barlind, villeple og asal	Spares	Tillegg hvis disse ikke er blant de eldste trær i bestandet	Kartfestes

1) Trær som har vært døde i under ett år grunnet kalamiteter kan tas ut. Dette skal dokumenteres skriftlig m/ bilder og kartfesting.

2) Hvis forekomst av store eksemplarer av osp, selje, rogn, lønn, lind, hegg, hassel, kirsebær, einer og kristtorn, samt edelløvtrær i boreal sone, bør slike også inngå som evighetstrær. Minst 2 trær av dominerende treslag bør likevel inngå som evighetstrær hvis disse ansees som gamle. I områder med mange slike trær, skal antall livsløpstrær økes utover 10 per hektar slik at viktige trær ivaretas.

Dette MÅ fjernes (kun uthulende og forvirrende):

Forklaring til kravpunkt 13. Livsløpstrær og døde trær

Ved gjensetting av livsløpstrærne i grupper eller holt på hogstfeltet kan også trær av enkelte treslag telle med som livsløpstre selv om de er mindre enn 20 cm i brysthøydediameter. Edelløvtrær, gråor, selje og rogn kan være ned til 15 cm i brysthøyde.

Kravpunkt 15. Langsiktig virkesproduksjon

Kravpunktet bør fjernes. Vi minner om at PEFC er en miljøstandard, og ikke en standard for å bidra til høyere produksjon i norsk skogbruk. Stort sett er alt fravær av skogdrift over tid positivt for de fleste truede arter i skoglandskapet.

Ved å flytte et lite utvalg punkter fra dette kravpunktet til kravpunkt 11. Hogst, vil dette punktet (kravpunkt 15) bli overflødig og kan fjernes.

Kravpunkt 16. Markberedning

Markberedning kan ha betydelige negative konsekvenser for jordlevende organismer og organismer knyttet til trærnes røtter, ikke minst mykorrhiza-sopp. Det fører til mer utslipp av karbon enn flatehogst i seg selv, og utslippene fra hogstflater er allerede betydelige. Markberedning kan også føre til avrenning av tungmetaller og næringsstoffer til vassdrag. Markberedning er enda mer negativt for friluftsliv og landskapsopplevelse enn flatehogst alene, til dels i ekstrem grad. Ikke sjelden fører markberedning til at et område blir uframkommelig.

Vårt primære standpunkt er at markberedning ikke bør tillates. Om det skal tillates, kan bare flekkmarkberedning godtas, og med restriktive krav til størrelsen på hver flekk og avstanden mellom flekkene. Det må sørges for at ferdsel ikke blir hindret. Om standardens signaler om et større innslag av lukkede hogster følges opp, vil vi håpe at markberedning blir mindre aktuelt. Vi ser på markberedning slik det drives i dag som en betydelig trussel mot skogøkosystem, friluftsliv og landskapsopplevelse. Situasjonen i Nord-Sverige og deler av Finland er et skrekkens eksempel, som også har ført til at myndighetene i begge land forsøker å begrense praksisen.

Kravpunkt 17. Treslagsfordeling

Kravpunktet skal sikre at treslagssammensetningen ivaretar både økonomiske, miljø- og friluftslivsmessige forhold.

Dette er et viktig punkt som bør sette et mer konkret krav til hva som menes med *vesentlig lauvtreandel ved foryngelse og ungskogpleie*.

Følgende punkt bør skrives om:

«Norske treslag som er sjeldne i området, skal ivaretas og/eller fremmes ved skogbrukstiltak.»

Hva med dominerende lauvskoger ved kysten, som har iblandet enkelte granplantefelt? Skal man da ivareta «pøbelgran» og fremme disse ved skogbrukstiltak?

Kravpunkt 19. Gjødsling og næringsbalanse

Gjødsling i skog må forbys. Dette av hensynet til biologisk mangfold i skoglandskapet, globalt miljøperspektiv samt fare for økt eutrofiering av vassdrag.

Om skogbruket ser det nødvendig å gjødsla skogsmark, er dette et tegn på at næringen ikke driver tilstrekkelig økologisk bærekraftig. Bruk av kunstgjødsling er overhodet ikke bærekraftig grunnet store CO₂-utslipp både under produksjon, fosformangel på verdensbasis, og CO₂-utslipp ved transport og spredning. Uttak av næringsrik kvist/barmasse ved avvirkning er videre lite bærekraftig, da mye av N og P er lagret her.

Kravpunkt 22. Nøkkelpotoper

Forslaget sier: «Nøkkelpotoper skal sikre livsmiljøer for arter vurdert som truet på den norske rødlisten. Nøkkelpotopene skal bevare arter som har spesielle krav til livsmiljø, og hvor livsmiljøene kan bli sjeldne på arealer der det drives skogbruk.»

Ivaretagelse av viktige livsmiljøer i skog for sjeldne og sårbare arter, såkalte nøkkelpotoper, er særdeles viktig for å redusere tapet av biologisk mangfold i Norge. Slike viktige livsmiljøer må følgelig ha en troverdig og god metodikk som både opinion og tømmeroppkjøpere har tiltro til.

Metoden Miljøregistrering i Skog (MiS) har begrenset troverdighet og store huller rent kunnskapsmessig. Med bakgrunn i dette bør NiN-kartelegging utført av biologer være gjeldende, og MiS kan ikke være en gyldig kartleggingsmetodikk fremover. Ei heller kan ufaglærte MiS-registreringer konverteres til NiN, da både kunnskaps- og datagrunnlaget for registreringsarbeidet ikke er tilstrekkelig sett med biologiske øyne. Ordinær nøkkelpotopkartlegging utviklet på 90-tallet (Siste Sjanse-metodikk) har derimot vært en faglig god metodikk som har vist seg å registrere de viktigste miljøverdiene i skog med et høyt presisjonsnivå. Denne bør nevnes her som godkjent metodikk hva angår gjennomførte registreringer.

Ingress i artikkel Harvest Magazine, 2019:

«Skogbruket i Norge går på selvstyre. Det er næringen selv som har fått ansvaret for å registrere naturverdiene. Det er næringen som bestemmer restriksjonsnivået, og som ansetter de som skal kontrollere at reglene følges. Og næringen har dessuten fått veto rett mot vern av områder de ikke ønsker å verne.»

Begrepet *skogbiologisk kompetanse* benyttes i teksten. Det bør utdypes hva som menes med dette. Forstlig utdanning er ikke tilstrekkelig for denne tittelen.

Skogbruket velger fortsatt å benytte MiS-metodikk utført av egne ansatte, til tross for faglig kritikk i fagrapporter og fra fagpersoner med biologisk kompetanse. Det er følgelig kritikkverdig og med sviktende troverdighet at skogbruket kan påberope seg å ivareta registrering og ivaretagelse av viktige miljøverdier i skog.

Den gode intensjonen med kravpunkt 22, og mye av innholdet, svekkes dessverre betydelig grunnet en sviktende metodikk gjennom bruk av MiS.

Kravpunkt 23: Biologisk viktige områder

Kravpunktet skal sikre ivaretagelse av biologisk viktige områder i skoglandskapet over tid.

Begrepet *naturskog* må benyttes fremfor *naturlig forynget skog* i første kulepunkt under «Krav til arealer som skal inngå i biologisk viktige områder». Dette fordi en naturskog er flersjiktet i tillegg til naturlig forynget. En «naturlig forynget skog» kan derimot også være en flatehugget skog, med kun gjensetting av frøtrestilling av furu som naturlig foryngelse. En slik fremtidsskog vil ha svært lav verdi som et BVO-område, da den helt vil mangle skjul for viltet.

Tiurleiker (og andre viktige viltbiotoper) bør opp i rangeringen. Dette fordi gjenværende tiurleiker med naturskog også er viktige leveområder for andre arter i barskogøkosystemer. Her er skjul for viltet grunnet god sjiktning (krav for tiurens tilstedeværelse), og ofte finnes også her lauv i sammenbrudd. Ulike arter av hakkespetter, ugler og hullrugere som meiser, er ofte å finne på tiurleiken. Ved å ivareta en tiurleik som BVO-område, sammen med hensyn på skogbruk i dagområdene med mye bruk av lukkede hogstformer, vil man ikke bare sikre storfuglen i skoglandskapet, men også en rekke andre arter som er avhengige av naturskog.

Kravpunkt 24: Hensyn til rovfugler og ugler

Kravpunktet skal sikre at hekkeplasser for rovfugler og ugler kan opprettholdes over tid og at en unngår forstyrrelser i hekketida.

Her er det mye greit innhold, men når det gjelder fiskeørn bør også hogst inntil reirtreet unngås. Fjerning av trær kan, som skogbruket så ofte påpeker, redusere stabiliteten til gjenstående trær. Det kan også øke sjansen for vindeksponering av reiret til fiskeørna, og fare for nedblåsing.

Kommentar: Vi støtter fullt og helt opp om at det er riktig og viktig at alle funksjonelle og benyttede reir, også kunstige, hensyntas i skogbruket. Tilbudet av aktuelle reirtrær som egner seg til hekking for rovfugl og ugler er dessverre allerede på et minimum i bestandsskogen. Det er følgelig svært viktig at «redningsaksjoner» utført av mennesker blir verdsatt, respektert og ivaretatt også i fremtiden. Det har uteblitt viktige endringsforslag om dette i høringsutkastet.

Kravpunkt 25. Hensyn til tiurleik

Kravpunktet skal sikre at det tas hensyn til storfuglens spillplass eller tiurleik.

- Fokus på hogst inne på tiurleiker må tones ned!
- Tiurleiker må bevares som biologisk viktige områder (BVO-områder), ikke avvirkes!

Dette fordi tiurleiker, i tillegg til å være essensielle forplantningsområder for storfugl, også er svært viktige leveområder for andre arter i barskogøkosystemet. Se ellers kravpunkt 23.

Avgjørende for forvaltning av tiurleiker er at det opprettholdes et tilstrekkelig skjul inne på leikesentrum samt i deler av dagområdene. Tiuren vil ikke ha det mer åpent enn at sikten i tiurhøyde bør være maksimalt 70 meter. Skjorte graner og understendere av gran som gir skjul i bakkehøyde bør følgelig spares. Videre må store beitefuruer spares, både av hensyn til føde, men også mot luftangrep fra kongeørn og hønsehauk.

- Hogst av tiurleiker med over 10 tiur kan ikke tillattes. Skogeier må i tillegg ta utstrakte hensyn i dagområdene i minimum 300 m ut fra ytterkant av leikesentrum, og kun benytte lukkede hogstformer. I øvrige deler av dagområdene bør også lukkede hogstformer prioriteres, og eventuell hogstflatestørrelse bør begrenses til 10 dekar.

Til forklaring til kravpunktet nevnes følgende:

«Hensynene gjelder selve tiurleiken. Det er likevel i kravpunktet satt som krav at det ved hogst inn mot leiken skal unngås at leiken settes igjen som en «øy» i landskapet. Unntaket her er hvis leiken er omgitt av hogstflater og ensaldret granskog som ikke kan overholdes 15-20 år fram i tid.»

Dette punkt må fjernes! Hvis planlagte skogbrukstiltak vil resultere i at leiksentrum vil fremstå som en øy om 15–20 år, kan ikke de planlagte skogbrukstiltak gjennomføres!

Kravpunkt 26. Hensyn til andre hekkende fugler

Kravpunktet skal bidra til å redusere forstyrrelsen av fugler i hekketida.

Dette er et viktig kravpunkt som også skal oppfylle krav i naturmangfoldloven. Da er et legitimt spørsmål hvorfor det benyttes ordlyd som «søkes unngått» fremfor «ikke tillatt».

I forslaget begrenses hensynet til å gjelde kun utvalgte skogområder, noe som igjen skulle tilsi rom for en tydeligere innstramming ift. tidligere standard. Slik standarden står foreslått, vil ikke dette tilsi noen praktisk endring i rutiner fra skogbruket.

Forslag kravpunkt 26:

I perioden mai, juni og juli er skogsdrift i følgende skogtyper ikke tillatt (av hensyn til fuglelivet mv.):

- a) Gjengrodde områder som tidligere var åpne landskaper, dyrket mark eller beiteområder
- b) Kantsoner mot kulturlandskap, vannstrenger og våtmarksområder
- c) Myrskog og sumpskog
- d) Lauvtredominert skog
- e) Tiurleiksentrum med dagområder
- f) Flersjiktet barskog i hogstklasse 4 og 5

Med skogsdrift menes maskinell hogst av skogsvirke til industriformål av et visst omfang.

Kravpunkt 27. Vannbeskyttelse

Kravpunktet skal sikre vannkvaliteten i vann og vassdrag og bevare levesteder for arter som har naturlig tilhold ved eller i vassdraget.

Kravpunktet bør endre navn til: «Kantsoner langs vann og vassdrag mv.»

Kravpunktet må være tydelig og utvetydig, og vi foreslår en presisering i forklaring til punktets innledning. Videre må det ikke åpnes for fri hogst av ensjiktet såkalt ustabil granskog i kantsoner langs vassdrag. Disse har også en funksjon, og punktet må endres til at det kan plukkes ut enkelttrær for å øke sjiktningen i slike kantsoner over tid. All eventuell hogst i kantsoner skal kun gjennomføres dersom det er behov for skjøtsel som kan bedre sjiktningen i kantsonen på sikt. Dette gjøres m.a.o. ikke ved å fjerne all eksisterende vegetasjon.

Krav om hensyn til vassdrag, f.eks. krav om å spare kantsoner, begrenses i forslaget til å gjelde bekker med årssikker vannføring. Dette er uheldig, siden det i noen områder med bestemte geologiske forhold forekommer at bekker av ikke ubetydelig størrelse tørker inn på visse strekninger på grunn av naturlig lekkasje til grunnen. Slike bekker kan likevel være gytebekker for fisk fra større vassdrag eller innsjøer, og

unger av harr og ørret greier å holde seg unna de tørre områdene. Vi kjenner til eksempler på at mangel på årssikker vannføring har vært brukt som begrunnelse for snauhogst langs slike bekker. Derfor må det rett og slett være samme krav til hensyn ved alle slags vassdrag.

Nytt forslag:

Kantsoner langs vann og vassdrag

Langs vann, elver og bekker bredere enn en 0,5 meter, skal det bevares eller videreutvikles en flersjiktet/fleraldret kantson. Langs bekker smalere enn en 0,5 meter skal buskvegetasjon og mindre trær spares for å sikre et vegetasjonsbelte.

Kantsonen skal være bred nok til å opprettholde kantsonens stabilitet og økologisk funksjon. Kantsoner skal kun tilstrebes å oppnå stadig høyere økologisk funksjon, og kan ikke reduseres/hogges for deretter å utvikles i neste omløp.

Deretter angis bredder til ulike vegetasjonstyper/utforminger m.m.

Kravpunkt 28. Myr og sumpskog

Kravpunktet skal sikre at klima, naturmangfold og økologiske funksjoner til myr, myrskog og sumpskog ivaretas ved skogbrukstiltak.

Myrer er viktige økosystem og lagrer store mengder karbon. De er viktige for biologisk mangfold og hindrer både flom og uttørking i mange vassdrag. Derfor er nydyrking av myr forbudt, og staten bruker betydelige beløp på restaurering.

Vi mener at ikke bare nygrøfting, men også grøfterensk må forbys – uansett om det er etablert produktiv skog eller ikke. Om grøfterensk tillates, må suppleringsgrøfting uansett være forbudt, og grøftene må aldri gjøres verken bredere eller dypere enn de gamle grøftene opprinnelig var.

Hogst av myrskog og sumpskog må unngås, og slike områder bør settes av som biologisk viktige områder jf. kravpunkt 23.

Manglende kravpunkt: Grøfting av fastmark

Vi kan ikke se at standarden omtaler grøfting av fastmark etter flatehogst. Det er et omseggripende fenomen, og er i noen områder et drastisk og ikke minst svært skjæmmende inngrep. At slik grøfting er ønskelig for å hindre hevet grunnvannstand som følge av at alle trær er fjernet, er i seg selv et argument mot flatehogst. Om flatehogst gjennomføres, må slik grøfting holdes på et absolutt minimum, og helst unngås helt. Her kommer hensynet til friluftsliv og landskapsopplevelse tungt inne i bildet, i tillegg til konsekvenser for vannhusholdningen i området, inkludert i vassdrag. Om slik grøfting skal tillates, må det også her være et absolutt krav at grøftene ikke leder vann rett ut i vassdrag. Det skjer ikke sjelden i dag.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Innlandet
v/ leder Ole Midthun